

BANGKOK

⊕ SZÖVEG: KUNDERMANN BALÁZS ●● WWW.KUNDERMANN.HU

BELÜLRŐL

AZ ANGYALOK TRÓPUSI VÁROSA: FÉNYEK, SZAGOK ÉS ÍZEK

Bangkok... Megmondom őszintén, a prostituáltakon kívül nem sok minden ugrik be elsőre – jegyezte meg egy barátom, mikor újságoltam neki, hogy a thai fővárosba költöztünk. Bizonyára csak a férfiak gondolkodnak így, de ha tovább turkálunk a sztereotípiák között, előkerülhetnek még fotelben dédelgetett egzotikus álmok, buddhista templomok, gyertyafényes masszázs, néhány filmélmény, a karakteres ízvilágú konyha, vagy a bokszt. És ez még mindig csak a felszín, képek egy utazási iroda brosúrájából. Ám ott élve, fokozatosan alámerülve és megértve a várost, lassan egymás mellé kerülnek a kérdések és válaszok, de így is nap mint nap csodálkozunk rá újabb és újabb finom részletekre

Összetett látkép

Bangkok tízmillió metropoliszának horizontig nyúló képe a 304 méter magas Baiyoke 2 Hotel körbeforgó tetőteraszáról fogható be istenigazában. A 84. emeletre 2060 lépcső vezet, a fölfutóverseny rekordja 12 percen belüli...

A panoráma sokszínű. Műhelyek, kis üzletek, szabók és tenyérnyi piacok közül beton- és üvegtornyok nyúlnak a magasba, melyek az elmúlt két évtizedben sűrűsödtek erdővé. Legalább ezer található belőlük városzerte, a legtöbb átlagos, de van ele-

fántot vagy tollat formázó is. Naplemente után viszont új körvonalak rajzolódnak ki. A kivilágításban előbukkan minden, ami modern, és homályba vész, ami régi. A magasvasút is pont így szeli ketté a várost: fentre és lentre, újra és régire, fényűzőre és hagyományosra osztva azt. A jéghidegre hűtött szerelvény ablakán kibámulva pedig eltűnik a meleg csatornapárával és kipufogófüsttel telített utcaszint.

Bangkok szurreális hely, ahol a gazdasági fellendülés és a szegénység ugyanúgy megfér egymás

mellett, mint a karácsonyfaizzókkal kivilágított levesesstandok a magasvasút lábánál.

A főbb közlekedési útvégekről letérve szinte egyből kisvárosias környezetben találjuk magunkat: két-három emeletes betonházak, kis kertek, mozgó árusok, házioltárok képe fogad. Bangkok utcarendszere első látásra magától értetődőnek tűnik. A kétszer többsávnyi szélességű utakból (thanon) mellékutcák (soi) ágaznak le, melyek utcácskákká (trok) bomlanak. A thanonok hosszú nevet, a soik általában számokat kap-

nak, a főút egyik oldalán a páros, másikon a páratlanok futnak. Buszon vagy taxiban ülve elég megmondani, hogy melyik utca melyik soijáig akarunk menni, de a térkép olvasása több türelmet kíván. Rengeteg a 11/2 vagy 69/2 mintára elnevezett, béekelt soi, megzavarhat a kerületek határán hirtelen nevet váltó főút, ráadásul az ismertebb mellékutcák a szám mellett nevet is kapnak. Pl. a Sukhumvit út 21-es soijának ismertebb neve: Soi Cowboy, ami egyébként Bangkok egyik híres vörös lámpás utcája is...

FOTO: KERÉKES ISTVÁN

A VALLÁS KÖRBEVESZ
A lakosság nagy része buddhista. Így, amit ebben az életben nem sikerült elintézniük, arra lesz idő egy következőben...

UTCAI GYORSÉTTEREM
Minimális alapanyagokból maximális kínálat. Csak bökjünk rá, mit szeretnénk és hány kanál chilit kérünk bele!

FOTO: KUNDERMANN BALÁZS

Ha fröccsen a lé...

A várost iszapos, bűzös, mosogatólére emlékeztető csatornák (klongok) hálózják be, amelyek nemcsak a monszun ideje alatt leeső nagy mennyiségű víz elszállítására szolgálnak, hanem közlekedési útvonalak is. Száz évvel ezelőtt, mikor Kelet Velencéjének is nevezték Bangkokot, jóval élénkebb volt a forgalom rajtuk. Azóta többet is betemettek, de a várost kelet–nyugati irányban átszelő Saen Saep klongon a mai napig menetrend szerinti hajójárat közlekedik.

A mesterséges vízi utat a 19. század közepén építették, azzal a céllal, hogy katonákat és fegyvereket

szállítsanak a Kambodzsai birtoklásáért harcoló thai haderőnek. Ennek egy részén fut a klonghajó, mely ugyan olcsó és a dugók fojtogatta reggeli és délutáni órákban az egyik leggyorsabb földfelszíni közlekedési mód, ám működési környezete miatt megítélése meglehetősen kétes. A betonnal szegélyezett csatorna két oldalán, a néhol orrfacsaró bűzt árasztó víz tözsomszédtságában sokan élnek, felszínén szemét és olajfoltok lebegnek, a levegő a motorokból felbőffenő füsttől terhes.

A 40-50 utas befogadására képes hajótest ke-

CHAO PHRAYA

Látkép a Wat Arun (Hajnal-templom) felől a Királyi palota irányába a várost kettészelő folyóval, melyen napkeltétől napnyugtáig menetrend szerinti hajók, uszályok és csónakok kerülgetik egymást

SZÁGULDÁS A BETONVÁLYÚBAN

Alig 150 forintba kerül az északkeleti központból az óváros szívébe tartó és néhol eszevesztett száguldásba átcsapó út. Ám az átcsapó szennyes lé is alapelem...

FOTO: KUNDERMANN BALÁZS

resztben padokkal tagolt, belépni oldalról lehet, és atól függően, melyik oldalon van a megálló, a már bent ülők jobbra vagy balra húzódva adnak helyet az érkezőknek. Beszállásnál minden idegszálunkkal koncentrálni kell: a jármű csak másodpercekre áll meg... Ha egyensúlyunkat veszítjük, sokkal érdeme- sebb befelé esni, mint a vízbe! Menet közben a háromtagú legénység a peremen egyensúlyozva jár körbe, és szedi a menetdíjat. Kék csíkos bukósisakot viselnek, amire a sok híd miatt van szükség: alattuk ugyanis magas vízállás esetén nem sok hely marad.

A betonvályúban hánykolódik a szennyes lé, melynek intenzitását csak növeli, ha a szemből érkező hajó keltette hullámok összecsapnak a mieinkkel. Ekkor felhúzzák a csigákra szerelt műanyag zsák- vásznat, ami részben megvédi a becsapódó klonglétől. (Persze így is sokszor arcon találja az embert a beszűrődő finom permet. Ilyenkor jobb nem felidézni a vízi utat övező befolyók és pottyantós WC-k képét... Jobb egy olcsó thai napilappal készülni, amiből ugyan egy kukkot sem értünk, de az arcunk előtt kihajtogatva megvédi a nem kívánt cseppektől.)

BANGKOK

KÉT MUNKASZAKASZ KÖZÖTT...

Ha épp nincs mit csinálni,
a helyiek csak lehunyják
a szemüket, és szundítanak egyet...

Mellékutcakutyák

Bangkok-szerre óvatos becslések szerint is több mint negyedmillió kóbor eb él. A belváros üzleti negyedét leszámítva szinte mindenütt ott vannak. Éjjelente csapatokban vonulnak, ehető dolgok után kutatva borogatják a kukákat, tépik szét a szagos nejlonkupacokat. Mellékutcakutyáknak hívják őket, mivel a főbb utóerektől egyvel beljebb, a két-három emeletes házak között tekerő, betonozott utak környékén élnek.

A 90-es években napi kétszáz gazdátlan eb elaltatásával próbálták kezelni a helyzetet, de ez komoly humánellenállást váltott ki. Sokan úgy vélték, hogy ez a buddhista alapelvek lábbal tiprása. Komoly politikai csatározások indultak, szó volt sterilizálásról, chipről is – eredmény nélkül. A jelenleg érvényben lévő rendelkezés így szól: „Az utcakutyák etetése szigorúan tilos!”

Ám a buddhizmus az élőlények tisztelete mellett

arra is tanít, hogy mindennap tegyünk valami jót, cselekedjünk önzetlenül, amivel enyhíthetjük következő életünk szenvedéseit. Az ételadomány ennek legegyszerűbb és legigazabb formája, ezért sokan alkonyatkor kutyáknak szánt maradékokat helyeznek el az utcákon, ki banánlevélen, ki műanyag pohárkában vagy egyszerűen egy nejlonzacskóban.

A mellékutcakutya-helyzet komolyságát és a thaiok problémaelhárító hozzáállását hűen jellemzi, hogy jelentősebb események előtt az ebek egy részét begyűjtik, és menhelyekre költöztetik őket. A király megkoronázásának 60. évfordulóján tartott ünnepségsorozat előkészületei közé tartozott a kóbor kutyák kitelepítése is. Megtisztították tőlük a prominens vendégek szállodáinak környékét. Legtöbbjüket vidékre szállították, és ott is maradtak életük végéig.

FOTÓ: KUNDERMANN BALÁZS

MINDENKI KUTYÁJA

Sok helyen szimbiózisban élnek
a helyiekkel: valójában nem
kóbor, hanem közösségi ebek

A cikk támogatója
az STA TRAVEL

FISH SPA

A kishalak a felesleges hámot csipegetik le az aszfalton megfáradt ember akváriumba lógatott lábáról

ZACSKÓS HALAK

Csak rábökünk a piacon, és már vihetjük is az előre csomagolt, élő szobadíszt (balra lent)

FOTÓ: KUNDERMANN BALÁZS

ÓRIÁSGYÍKOK A KÖZPONTBAN

Az Ázsiában gyakori szalagos varánusz legnagyobb példányai akár háromméteresre és majd' egymázsásra is megnőhetnek (jobbra)

Varánuszles

Bangkok szívében, a toronyházakkal zsúfolt üzleti negyed közepén, nagy, zöld kocka a Buddha nepáli szülőhelyéről elnevezett Lumpini park. Fák, játszóterek, mesterséges tavak. A növényzet néhol olyan sűrűn borul össze és tompítja a belváros zaját, hogy az ember azt hihetné, vidékre utazott. Amikor 90 évvel ezelőtt a királyi birtokból parkot hoztak létre, még valóban a város határain kívül esett ez a terület. A gyanútlan parkjárót – akivel a belváros modernsége gyorsan elfeledteti, hogy a trópusokon jár – csúnyán megijeszthetik a tó partján napozó, léptünkre a vízbe csusszanó, méteres szalagos varánuszok. Csak itt százra tehető a számuk: zavartalanul napoznak a tavon lebegő vízfor-

gatókon és színes lámpákon, ráadásul a bangkokiak mindig finom falatokkal érkeznek. Sokan a halaknak szánt, kenyérral töltött zsákok húszoszacskóra cserélték, ezzel tudják le az napi buddhista jó cselekedetüket. A varánuszok ragadozók, de városi szemeteként szinte bármit megesznek: halat, tojást, békákat, rágcsálókat, rákokat, kígyókat, még a rothadt húst is. És nem csak a park, de a mocsárra épült főváros kiterjedt kanális- és föld alatti csatornahálózata is ideális élőhely számukra: minimum tízezer példány osztja meg a területet az itt lakókkal. Néha még a lakásokba is betévednek, eleség után kutatva, de gyakran kukucskálnak ki a parkoló autók alól vagy a lefolyórács mögül is.

FOTÓ: KUNDERMANN BALÁZS

SÜLT BANÁN ÉS TINTAHAL
A parázson újramelegített
falatokkal indulhatunk minden
este kulináris kalandozásokra

FOTÓ: KUNDERMANN BALÁZS

Zöld tüdő, teli gyomor

A magasból úgy tűnik, mint egy eltévedt őserdő, ami véletlenül egy nagyváros testébe csapódott. Zöld tüdő, ami a szürke betontestben lüktet. Szinte körbehurkolja a város fő vízi útja, a Chao Phraya folyó, mely megvédi és térben-időben el is választja a néhány kilométerre fekvő városközponttól. Ahogy az alig háromperces átkelés után partra lépünk a facölöpökön álló házak mellett mólónál, tényleg olyan, mintha egy másik ország részbe csöppentünk volna: dzsungelbe ágyazott Thaiföld-szeletbe, valahonnan a múlt század 70-es éveiből. Ez Bang Krachao, ahol a kétemeletes épületeknél csak a buddhista templomok csúcsos teteje magasabb, ahol nincsenek gyárak, pénziadó automaták és rendőrség sem.

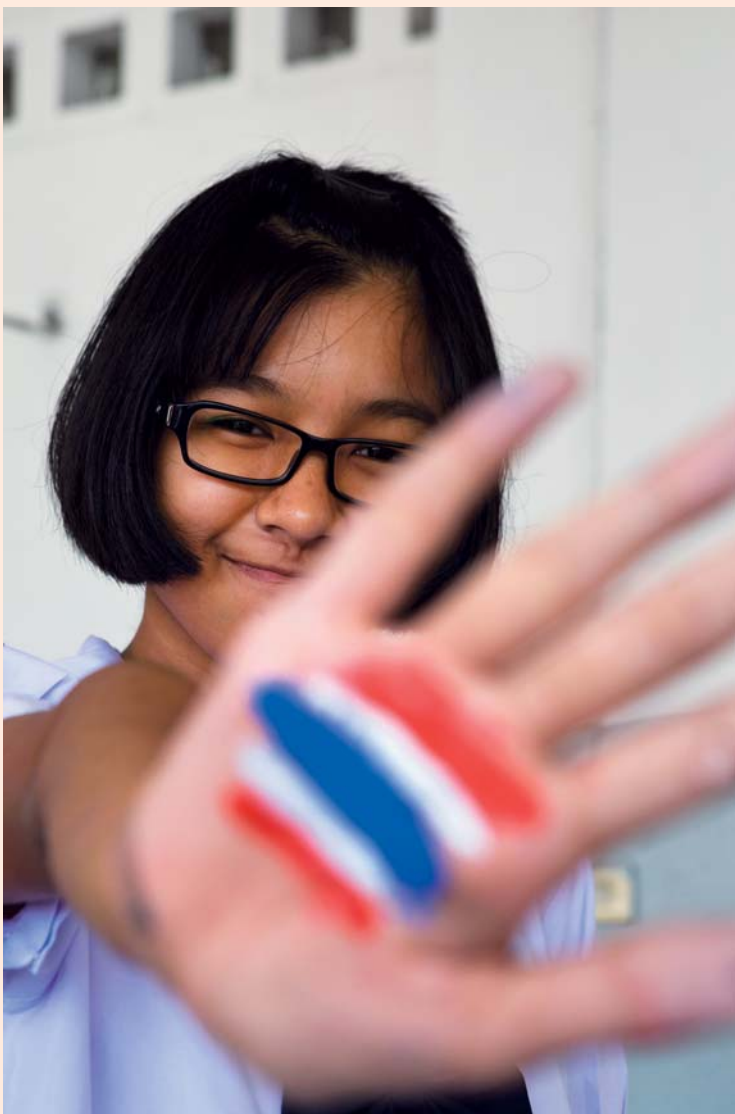
Banán-, mangó- és kókuszpálma-ültetvények között kanyarog a néha két méterrel is a talaj szintje fölé emelkedő, lábakon álló út. Alattunk dús növényzet és mocsaras víz, hullókkal. Ha épp nem látunk az állatokat, a negyedórányira fekvő, köz-

kedvelt Bangnamphung piacon majd biztosan találkozunk velük. Élő massa örvénylik a standok között. Az árusok többsége étkeket kínál – mintha egy több száz oldalas, képekkel teli szakácskönyvet lapozgatnánk, akkora a választék és a változatosság. A piacon keresztülvezető, keskeny kanális partján, szorosan egymás mellett csónakok állnak. Mind-egyikben főz valaki, a parton pedig az alacsony asztaloknál ülők a lentről érkező leveseket, tészta-akat vagy rizsalapú ételeket lapátolják befelé. Mindenki az első számú thai szabadidős tevékenységnek, az evésnek hódol. A forgatagtól kicsit távolabb mintha egy másik dimenzióba vezetne az ösvény. A fák alatt padok és kőasztalok, körülöttük emberek, az emelvényen pedig egy idősödő férfi – fején napszemüveggel, kezében mikrofonnal és két vörös rózsával – negédes hangon szerelmes dalt énekel, Semmi színpadiasság, semmi magamutogatás, minden az átlagos hétvégék ritmusát sugallja.

MUNKA UTÁN
Édes a pihenés
a frissen takarított
halas pulton

FOTÓ: KUNDERMANN BALÁZS

Angyalok Városa

A Bangkok elnevezés a helyieknek nem sokat jelent: ők Krung Thep-nek, azaz Angyalok Városának nevezik lakhelyüket. Vidéken pedig szinte kizárólag így ismerik: hiába is próbálkozik mással az ember, általában értetlenkedő tekintetek fogadják.

Két és fél évszázaddal ezelőtt, Ayutthaya elestével az akkori uralkodó a Chao Phraya folyó jobb partján fekvő, Bangkok nevű kis kereskedővárosba helyezte át székhelyét, ám csak 15 évre, mert a következő király a folyó bal partjára, a főváros jelenlegi helyére, a jobban védhető, lápos részre költözött. Palotát építtetett, és az új központot röviden Angyalok Városának nevezte el, amit azonban a külföldiek elfelejtettek átírni a térképen, így a mai napig Bangkok néven ismert a főváros, ám e név jelentése korántsem előkelő, – utalva a környékbeli gyümölcsösökre, nagyjából annyit tesz: szilvák városa.

A Krung Thep megnevezés csupán rövidített verziója a város hivatalos, ceremóniális nevének, melynek latin betűs átírata a Guinness Rekordok Könyve szerint a világ leghosszabb földrajzi elnevezése.

VACSORA AZ UTCÁRÓL

Az árusok az alkony közeledtével pakolnak ki, és kezdetét veszi az éjszakába nyúló ételforgatag. Sanam Luang tér, háttérben a Királyi Palota, a Smaragd Buddha templomával (fent)

TRIKOLÓR

A thaiok büszkék az országukra, minden reggel nyolckor és délután hatkor is eléneklik az azt dicsőítő himnuszt (balra fent)

Egy levegővel kimondani szinte lehetetlen az egymásra halmozott szuperlatívuszokat: *Krung Thep Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Ayuthaya Mahadilok Phop Noppbarat Ratchabani Burirom Udomratchaniwet Mahasathab Amon Piman Awatan Satit Sakkathattiya Witsanukam Prasit*

vagyis:

Az Angyalok Városa, a nagyszerű város, a Smaragd Buddha lakhelye, Indra bevezetetlen városa, a világ kilenc drágakövel ékesített, hatalmas fővárosa, a boldog város, hol az a mennyei lakhelyhez hasonlatos királyi palota található, ahol az újjászületett Isten uralkodik, a város, amit Indra adott és amit Vishnukarn épített fel.

Összetettsége ellenére igen sokan tudják ezt így fejből is, mégha az archaikus, indiai eredetű páli és szanszkrit szavak miatt nem is értik annak pontos jelentését. Bevésődését ugyanis komolyan erősítette az 1989-ben Krung Thep Maha Nakhon címen híressé vált thai sláger, melynek szövege nem más, mint a város hosszú-hosszú neve. ☺

A cikk megjelenésének támogatója az STA TRAVEL – statravel.hu

Ha cikkünk felkeltette érdeklődését, az STA Travelnél kedvező árú repülőjegyeket talál Thaiföld több városába, megbízható és olcsó szállásokat foglalhat, számos bangkoki kiindulású dél-kelet ázsiai kaland- és felfedező túra közül választhat! És a CareMed biztosítást se felejtse el!

